

Instrukcja Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia

do projektu zagospodarowania terenu przeznaczanego pod targowisko w Bartoszcach - kategoria obiektu XVII

PODSTAWA OPRACOWANIA

ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. „Prawo Budowlane” wraz ze zmianami zawartymi w obwieszczeniu Marszałka Sejmu RP z dnia 21.09.2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy -Prawo Budowlane (Dz.U. Nr 207 poz. 2016).

ZAKRES ROBÓT

Projektowane przedsięwzięcie polega na budowie placu targowiska miejskiego wraz zadaszeniami, dojściami pieszymi i dojazdem dla zaopatrzenia, oraz niezbędną infrastrukturą techniczną dla tego typu obiektów. Inwestycja obejmuje działki:123/133;123/127;123/128 obręb 4 w Bartoszcach, będące własnością Gminy Miasta Bartoszyce

KOLEJNOŚĆ REALIZACJI ROBÓT

- Zagospodarowanie placu budowy
- Roboty ziemne
- Roboty nawierzchniowe
- Maszyny i urządzenia techniczne na placu budowy.

Dla pracowników zatrudnionych przy przebudowie należy zabezpieczyć pomieszczenia higieniczno – sanitarne w barakowozach, ewentualnie w kontenerach z wydzieloną jadalnią, gdzie powinno przypadać min. 1,10 m² powierzchni na każdego z pracowników spożywających jednocześnie posiłek zabezpieczony przez wykonawcę robót. Przy zatrudnieniu więcej niż 20 pracowników zabrania się urządzenia w jednym pomieszczeniu szatni i jadalni.

W ramach zapewnienia warunków higieniczno - sanitarnych i socjalnych, należy zabezpieczyć min. 30 l wody pitnej na 1 pracownika, szatnie (na odzież roboczą i ochronną) oraz kabiny WC utylizujące ścieki.

Przed rozpoczęciem robót teren budowy należy oznakować i zabezpieczyć w sposób zapewniający bezpieczeństwo uczestnikom ruchu oraz osobom wykonującym te roboty.

Wykonawca robót wykona oznakowanie wg. projektu organizacji ruchu na czas trwania robót, który jest uzgodniony z Inwestorem.

Należy wyznaczyć osoby uprawnione do wydawania doraźnych poleceń i sygnałów uczestnikom ruchu lub innym osobom znajdującym się na drodze. Osoby wykonujące takie czynności winny być wyposażone w kamizelki ochronne barwy pomarańczowej z elementami odbłaskowymi.

ROBOTY ZIEMNE

Roboty ziemne wykonywane w obrębie pasa drogowego i pasów zieleni należy prowadzić na podstawie projektu określającego położenie instalacji i urządzeń podziemnych, które mogą występować w zasięgu prowadzonych robót.

Wykonywanie robót ziemnych w bezpośrednim sąsiedztwie sieci, takich jak: elektroenergetyczne, telekomunikacyjne, wodociągowe i kanalizacyjne powinno być poprzedzone określeniem przez kierownika budowy bezpiecznej odległości, w jakiej mogą być one wykonywane od istniejącej sieci, i sposobu wykonywania tych robót.

Bezpieczną odległość wykonywania robót, ustala kierownik budowy w porozumieniu z właściwą jednostką, w której zarządzie lub użytkowaniu znajdują się te instalacje. Prowadzenie robót ziemnych w pobliżu instalacji podziemnych, a także głębienie wykopów poszukiwawczych powinno odbywać się ręcznie.

Ewentualne miejsca niebezpieczne należy ogrodzić i umieścić napisy ostrzegawcze. Głębsze wykopy należy zabezpieczyć deskowaniem wystającym, co najmniej 10 cm ponad teren, w celu zabezpieczenia pracujących w wykopie przed staczaniem się urobku lub kamieni.

ROBOTY PODBUDOWY I NAWIERZCHNIOWE

Roboty nawierzchniowe związane z układaniem nowej nawierzchni z kostki betonowej wykonywane na jezdni należy odpowiednio zabezpieczyć stosując zapory drogowe, tablice kierujące oraz światła ostrzegawcze wg zatwierdzonego projektu organizacji ruchu na czas trwania robót.

Przy zagęszczaniu podbudowy i nawierzchni walcem wibracyjnym lub wibratorem płytowym należy zachować szczególną ostrożność w trakcie uzupełniania podbudowy za pomocą łopat (ręcznie) w rejonie pracy walca lub wibratora, stojąc z boku. Osoby obsługujące te maszyny winny posiadać stosowne przeszkolenie i uprawnienia.

Pojazdy używane do transportu materiałów budowlanych należy wyposażyć w sygnał dźwiękowy, który uruchamiany jest w momencie jego cofania.

Pracownicy zatrudnieni przy wykonaniu nawierzchni z kostki betonowej winni posiadać odpowiednią odzież roboczą, obuwie, rękawice i nakolanniki.

Prace przy robotach nawierzchniowych przy jezdni winny mieć kierunek przeciwny do kierunku ruchu, dla zachowania widoczności i bezpieczeństwa pracujących.

ROBOTY WYKOŃCZENIOWE.

Dla zachowania bezpieczeństwa pieszych, przy robotach prowadzonych przy jezdni, należy ruch pieszy skierować na drugą stronę jezdni.

MASZYNY I URZĄDZENIA TECHNICZNE NA PLACU BUDOWY I ICH OBSŁUGA.

Przy wykonywaniu robót maszynami należy wyznaczyć strefę niebezpieczną dla osób postronnych i odpowiednio ją oznakować.

Teren budowy lub robót należy ogrodzić albo w inny sposób uniemożliwić wejście osobom nieupoważnionym. Jeżeli ogrodzenie terenu budowy lub robót nie jest możliwe, należy oznakować granice terenu za pomocą tablic ostrzegawczych, a w razie potrzeby zapewnić stały nadzór.

Podczas mechanicznego załadunku lub rozładunku materiałów lub wyrobów, przemieszczanie ich nad ludźmi lub kabiną, w której znajduje się kierowca, jest zabronione.

Na czas wykonywania tych czynności kierowca jest obowiązany opuścić kabinę.

Maszyny i inne urządzenia techniczne powinny być:

- utrzymywane w stanie zapewniającym ich sprawność;
- stosowane wyłącznie do prac, do jakich zostały przeznaczone;
- obsługiwane przez przeszkolone osoby.

Miejsca maszyn pracujących w porze nocnej winny być odpowiednio oświetlone, a maszyny zabezpieczone w światła ostrzegawcze.

Części maszyn i urządzeń będących w ruchu należy zaopatrzyć w odpowiednie osłony lub inne zabezpieczenia.

Operatorzy maszyn lub innych urządzeń technicznych muszą posiadać wymagane i ważne uprawnienia do ich obsługi.

Niedopuszczalnym jest używanie uszkodzonych i niesprawnych maszyn i urządzeń.

Maszyny i urządzenia techniczne podlegające dozorowi technicznemu mogą być stosowane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli posiadają odpowiednie dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Niedopuszczalnym jest opuszczenie przez operatora maszyny znajdującej się w ruchu.

INSTRUKTAŻ PRACOWNIKÓW PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO REALIZACJI ROBÓT SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH.

- szkolenie pracowników w zakresie bhp.
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
- zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby.
- zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

Szkolenie wstępne ogólne należy przeprowadzić dla wszystkich pracowników przed dopuszczeniem ich do wykonywania pracy.

Szkolenie wstępne na stanowisku pracy należy przeprowadzić z pracownikami na określonym stanowisku pracy informujące o sposobach ochrony przed zagrożeniami oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na tym stanowisku.

Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika.

Szkolenia wstępne podstawowe, w zakresie bhp należy przeprowadzić w okresach nie dłuższych niż 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku.

Szkolenia okresowe w zakresie bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych powinny być przeprowadzone w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 lata, a w przypadku stanowisk szczególnie zagrożonych wypadkowo nie rzadziej niż raz w roku.

Na placu budowy winny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania, aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zdrowia pracowników,
- obsługi maszyn i urządzeń technicznych,
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi,
- udzielaniu pierwszej pomocy,
- apteczka wyposażona w podstawowe leki zdrowotne i środki opatrunkowe,

Na widocznym miejscu powinien być umieszczony wykaz zawierający adresy i numery telefonów:

- najbliższego punktu lekarskiego,
- najbliższej jednostki straży pożarnej,

- posterunku policji.

Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie.

- W czasie prowadzenia prac w strefach niebezpiecznych, należy zachować szczególną ostrożność i postępować zgodnie z instrukcją i wytycznymi administratorów w/w terenów i urządzeń.
- Roboty należy prowadzić zgodnie z przepisami BHP, mającymi zastosowanie przy pracach montażowych, wykopach w oparciu o instrukcje dotyczące warunków realizacji i montażu poszczególnych elementów występujących na budowie. Przejścia przez wykopy należy zabezpieczyć barierkami, a pozostawione wykopy należy oznakować taśmami ostrzegawczymi a nocą oświetlić.
- W trakcie prowadzenia prac pracownicy winni być zaopatrzeni w kaski i rękawice ochronne.

Dla zapobieżenia przewidywanym zagrożeniom należy przedsięwziąć następujące środki ostrożności:

- Oznakować i zabezpieczyć teren przed dostępem osób postronnych,
- Zadbać o dobrą komunikację na terenie budowy (wyznaczenie dojścia pracowników, dostawy i miejsca składowania materiałów budowlanych, zejścia do wykopów oraz uwzględnić możliwość ewentualnej ewakuacji osób zagrożonych lub poszkodowanych),
- Ograniczyć napływ wód deszczowych i zapewnić ich odprowadzenie z dna wykopu,
- Przed każdorazowym rozpoczęciem robót w wykopie sprawdzić stan skarp, umocnień i zabezpieczeń,
- W czasie przerw w pracy oraz po zakończeniu pracy sprzętu ciężkiego zabezpieczyć go przed przypadkowym jego uruchomieniem przez osoby nieupoważnione lub niezatrudnione przy tych pracach,
- W warunkach ograniczonej widoczności miejsce pracy sprzętu oświetlić,
- Bezpośredni nadzór nad pracami budowlanymi prowadzi kierownik budowy.

- Na terenie budowy nie przewiduje się występowania materiałów, wyrobów, substancji i preparatów niebezpiecznych dla środowiska i ludzi. Materiały przewidziane do wbudowania dostarczane będą sukcesywnie na plac budowy, a sprzęt niezbędny do realizacji planowanego zakresu prac wykorzystywany będzie w zależności od możliwości zagwarantowania frontu robót i zakładanego harmonogramu realizacji.
- Kierownik budowy lub inna uprawniona osoba winna sporządzić dla inwestycji plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ) w oparciu o niniejszą informację oraz rysunki i ewentualne inne szczegółowe wytyczne zawarte w projekcie budowlanym.

Nie wolno dopuścić do pracy pracownika, który nie posiada wymaganych kwalifikacji, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bhp.

Uczestnicy procesu budowlanego współdziałają ze sobą w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w procesie przygotowania i realizacji budowy.

Stosowanie niezbędnych środków ochrony indywidualnej obowiązuje wszystkie osoby przebywające na terenie budowy.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy oraz mistrz budowy stosownie do obowiązków.

Kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi,
- zapewnić likwidację zagrożeń zdrowia i życia pracowników.

Dziennik budowy wraz z planem BIOZ należy przechowywać na placu budowy.

Pracownicy zatrudnieni na budowie powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

Inwestor jest obowiązany zawiadomić o zamiarze rozpoczęcia robót budowlanych właściwego inspektora pracy, na 7 dni przed rozpoczęciem budowy na której przewiduje się wykonywanie robót budowlanych trwających dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie zatrudnienie co najmniej 20 osób albo na której planowany zakres robót przekracza 500 osobodni.

- ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (t.jedn. Dz.U. z 1988 r. nr 21 poz. 94 z późn. zmianami)

- art. 21 „a” ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2000 r. Nr 106 poz. 1126 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz.U. Nr 122 poz. 1321 z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (Dz.U. Nr 151 poz. 1256)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczególnych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 62 poz. 185)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz.U. Nr 62 poz. 287)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby (Dz.U. Nr 62 poz. 288)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 r. w sprawie uprawnień rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasad opiniowania projektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy oraz trybu powoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców (Dz.U. Nr 62 poz. 290)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 21996 r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60 poz. 278)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129 poz. 844 z późn. zm.).
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U. Nr 118 poz. 1263).
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz.U. Nr 120 poz. 1021).
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47 poz. 401).
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. Nr 120 poz. 1126).

Projektant